

MAN KAN VÆRE ARBEJDSLØS PÅ TRE MÅDER

I den indeværende periode med finansiell krise fylder arbejdsløshed – eller ledighed – en stadig større del i danskernes bevidsthed. Men faktisk er arbejdsløshed ikke kun ét begreb. Det er hele tre.

Af Henrik Alexandersen

Lavkonjunktur har afløst højkonjunktur, og derfor spiller arbejdsmarkedet og arbejdsløshed en stadig større rolle både i Danmark og i udlandet. I skrivende stund har de danske medier brugt ordet arbejdsløshed 2773 gange i løbet af den seneste måned. Skruer vi derimod tiden nøjagtigt syv år tilbage til dengang, hvor begreber som højkonjunktur og lav ledighed var allemandseje, brugte medierne kun ordet arbejdsløshed 783 gange på en måned.

Tre arbejdsløshedsbegreber

Næsten hver aften kan vi høre en politiker eller ekspert udtale sig i de store nyhedsudsendelser om stigende eller faldende arbejdsløshedstal, og vi kan læse om det i omtrent hver eneste morgen- og formiddagsavis. Det tal, som

politikere og eksperter typisk refererer til, kaldes også bruttoledigheden. Men faktisk findes der yderligere to arbejdsløshedsbegreber: nettoledigheden og AKU-ledigheden (baseret på arbejdskraftundersøgelsen). AKU-ledigheden findes ved en stor interviewundersøgelse, hvorimod brutto- og nettoledigheden begge er registerbaserede, dvs. Danmarks Statistik trækker tallene direkte fra Arbejdsmarkedsstyrelsen, a-kasser mm.

Registerbaseret ledighed

Nettoledigheden er det ældste af de tre begreber. Det går tilbage til 1979 og omfatter ledige, som enten modtager arbejdsløshedsdagpenge, eller som er jobklare kontanthjælpsmodtagere. Det er jobcentre, som afgør, om en kontanthjælpsmodtager er klar til at påtage sig et job.

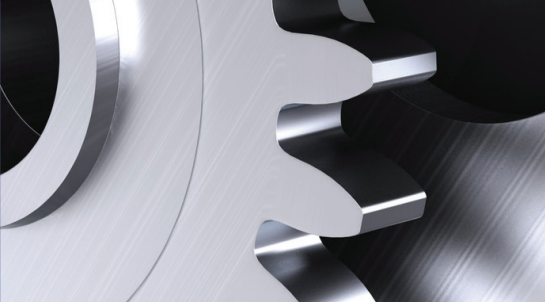
Når man derimod skal finde bruttoledigheden, medregner man de mange, som er i aktivering i form af fx et løntilskudsjob. Bruttoledigheden består således af de nettoledige plus de aktiverede dagpengemodtagere og de

aktiverede jobklare kontanthjælpsmodtagere.

- I Danmarks Statistik betragter vi bruttoledigheden som det centrale arbejdsløshedstal, og det er det også i vores udgivelser. Selvom vi udgiver brutto- og nettoledigheden samtidig hver måned, er det bruttoledigheden, der fokuseres på, siger rigsstatistiker Jan Plovsing og understreger, at der er store fordele ved de to registerbaserede ledighedsstatistikker:

- Man kan gå ned på hver eneste arbejdsløshedskasse eller i et geografisk område og sige noget om antallet af arbejdsløse. Man kan altså lave en meget detaljeret statistik.

» I Danmarks Statistik betragter vi bruttoledigheden som det centrale arbejdsløshedstal

Rigsstatistiker
Danmarks Statistik
Jan Plovsing

Foto: www.dst.dk/Martin Sylvest

Den internationale ledighed

Det er imidlertid ikke muligt med AKU-ledigheden (på engelsk Labour Force Survey), som til gengæld drager fordel af at være international sammenlignelig. AKU-ledigheden findes i alle EU-lande og i OECD-landene. Begrebet er harmoniseret i disse lande og er defineret af ILO (the International Labour Organization).

- Den definition forudsætter, at man ikke har et arbejde, man søger et arbejde, og at man er klar til at tage imod et tilbudt job. Undersøgelsen bliver i alle lande lavet blandt personer på mellem 15 og 74 år, mens offentliggørelsen om beskæftigelse og arbejdsløshed normalt kun dækker personer mellem 15 og 64 år, fortæller Jan Plovsing.

Dermed tæller både studerende, som ikke er beskæftigede, men som søger et bijob ved siden af studierne, samt en blandet gruppe af selvforsørgende, personer på ledighedsydelse, førtidspensionister m.fl., som er jobsøgende, med i AKU-ledigheden.

Brutto- og nettoledighedstallene offentliggøres én gang om måneden,

[Læs videre på næste side](#) ▶

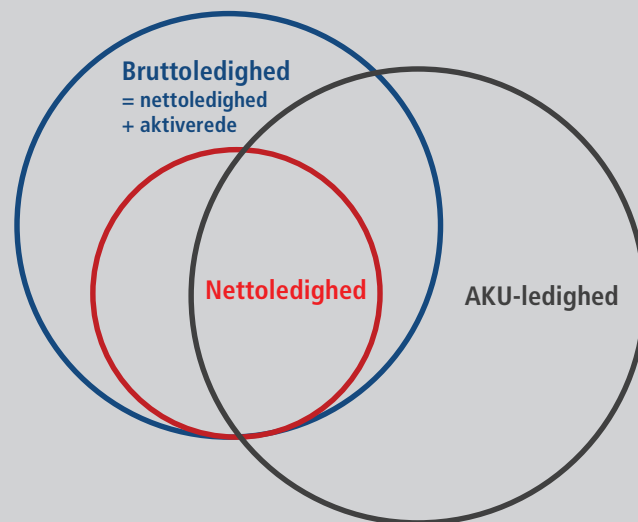
FAKTA #1

De tre ledighedsbegreber – kort fortalt

Nettoledighed (registerbaseret)
Registrerede ledige, som modtager dagpenge eller er jobklare kontanthjælpsmodtagere.

Bruttoledighed (registerbaseret)
Nettoledige plus de aktiverede der er jobklare fx i løntilskudsjob.

AKU-ledighed (interviewbaseret)
Personer uden beskæftigelse, som er jobsøgende og er klar til at påtage sig et arbejde. Er international sammenlignelig.

fortsat fra side 5

hvorimod AKU-ledigheden opgøres kvartalsvist. Bag hver eneste AKU-offentliggørelse ligger der 21.000 interview. Og netop fordi der er tale om en decideret interviewundersøgelse, bliver der også stillet spørgsmål til interviewpersonerne om fx arbejdstid, fravær, rekrutteringsmetode og en hel række andre aspekter, som vedrører personernes tilknytning til arbejdsmarkedet. Svarene på disse spørgsmål er med til at give et mere nuanceret billede af arbejdsmarkedet.

- Det er fordelene med AKU-ledigheden. Den fokuserer sådan set ikke kun på ledighed, men den fortæller også noget

om beskæftigelsen og arbejdsstyrken. Fx er der spørgsmål om hvor mange, der opfatter sig selv som deltidsledige og gerne vil have et job, siger Jan Plovsing.

I interviewundersøgelser vil der altid være personer, som af den ene eller anden grund ikke ønsker at deltage, hvilket Danmarks Statistik også tager højde for i AKU.

- Selvfølgelig er der altid en vis skævhed ved interviewundersøgelser, men vi har metoder her i institutionen til at korrigere for disse skævheder, så resultatet bliver repræsentativt for befolkningen som helhed, forklarer Jan Plovsing.

Det perfekte arbejdsløshedstal?

Der er altså forskellige måder at belyse og vurdere arbejdsløsheden i det danske samfund på. Og ifølge rigsstatistikeren er det med god grund, for det perfekte arbejdsløshedstal findes nemlig ikke.

- Der er jo sådan set ikke nogen, der bruger begrebet nettoledighed længe, når man diskuterer arbejdsløsheden politisk. Det er passé. Den bruges dog

til analyser, fordi tidsrækken er så lang. Bruttoledigheden er det bedste begreb til at beskrive ledigheden i Danmark.

Hvis du derimod vil sammenligne arbejdsløsheden med den i fx Tyskland eller Sverige, så skal du bruge AKU-ledigheden.

Så hvad der er det bedste kommer an på, hvad du skal bruge tallene til. ■

» **Det er fordelene med AKU-ledigheden. Den fokuserer sådan set ikke kun på ledighed, men den fortæller også noget om beskæftigelsen og arbejdsstyrken.**

KONTAKT:

Mikkel Zimmermann

Arbejdsmarkedets udkant
mzi@dst.dk
Tlf. 3917 3043